

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

**Uprava za zaštitu kulturne baštine
Konzervatorski odjel u Slavonskom Brodu**
KLASA: 612-08/16-01/2090
UR. BROJ: 532-04-02-06/1-16-2
Slavonski Brod, 17. lipnja 2016.

**Ministarstvo branitelja
N/p pomoćnica Ministra
Nevenka Benić
Trg Nevenke Topalušić 1
10 000 Zagreb**

**PREDMET: Mišljenje o izgradnji spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u mjestu Okučani
- dostavlja se -**

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Slavonskom Brodu zaprimio je Vaš pisani podnesak kojim je traženo mišljenje o planiranoj izgradnji spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u mjestu Okučani. Povodom Vašeg upita zaprimljenog 9. lipnja 2016. godine, a na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («NN» 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12 i 157/13) konstatiramo slijedeće:

Uvidom u arhivsku i prostorno-plansku dokumentaciju, Konzervatorsku podlogu te prema izvodu iz popisa zaštićenih kulturnih dobara RH predmetna lokacija, na kojoj je planirana izgradnja spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u mjestu Okučani u naravi predstavlja prostor dijela javne i zelene, parkovne površine. Nalazi se u središnjoj zoni naselja u kojoj nisu formalno zaštićene povijesna niti memorijalna obilježja, a u neposrednoj blizini nema pojedinačno zaštićenih, registriranih kulturnih dobara. Navedeni memorijalni objekti, spomenici sa spomen kosturnicom evidentirani su u općini Okučani od lokalnog značenja, ali nisu zaštićena kulturna dobra.

Nakon provedenog ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Konzervatorski odjel u Slavonskom Brodu revizijom je predložio da na prostoru općine Okučani ostanu zaštićena kao kulturno dobro:

- 1- Spomen grobnica trinaest palih boraca u rimokatoličkom groblju u Bijeloj Stijeni, općina Okučani locirana na k.č.br. 315, k.o. Bijela Stijena (ranije: spomenik kulture rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku br: UP/Io-01-135/2-73 od 09. svibnja 1973., ROS- 404)
- 2- Skupna grobnica 16 žrtava kao zajednička grobnica pokraj ceste Okučani – Lipik u Bijeloj Stijeni, općina Okučani koja se nalazi na k.č. br. 7, k.o. Bijela Stijena (zaštićena ranije kao spomenik kulture rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku br: UP/Io-01-136/2-73 od 09. svibnja 1973., ROS- 405)

Ostale spomen ploče i obilježja iz različitih razdoblja, koji su i ranije bili od lokalnog značenja, nisu umjetnička ostvarenja te ih Ministarstvo kulture nije formalno zaštitilo.

Planirana izgradnja spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak u mjestu Okučani, u središnjem parku, predstavljati će kvalitativni pomak u pristupu postavljanja memorijalnih obilježja iz Domovinskog rata.

Urbani sustav zelenila sa spomen obilježjima i mobilijarom je, uz zaštićene povijesne zgrade i cjeline, neizostavna sastavnica identiteta mjesta.

Do sada nije bilo sustavnog pristupa uređenju predmetnog prostora, već je isti održavan bez povijesne, urbanističke ili dendrološke analize, arhitektonsko-urbanističkog i krajobraznog projektiranja i unapređenja stanja.

Stoga se događa da umjesto pažljivo osmišljenih arhitektonsko-krajobraznih struktura, nerijetko nastaju ozelenjeni prostori bez umjetničkog duha, bez kreativne note, bez pažljivo birane i u prostoru promišljeno raspoređene umjetničke plastike, mobilijara i biljnog materijala. Kvantitativno zadovoljavanje standarda nerijetko nadjača kvalitetu sadržaja koju bi prostor trebao pružati korisnicima.

Iz ovog razloga je Vaša namjera izgradnje spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak kao jedne od najznačajnijih u Domovinskom ratu, s uređenjem predmetnog prostora više nego opravdana i prihvatljiva te je od visokog memorijalnog i povijesnog značaja. U cilju stručnog i kvalitetnog projektiranja i izvođenja uređenja predmetnog prostora, kao i u nastojanju za očuvanjem osobina urbane cjeline s umjetničkim, povijesnim i parkovnim prostorom iz različitih razdoblja, preporučamo stručni i arheološko-konzervatorski nadzor jer se radi o povijesno bremenitom, slojevitom, a nedovoljno stručno istraženom i dokumentiranom prostoru što će se formalno definirati u posebnim uvjetima kroz propisani postupak u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom.

Ovaj prostor je reprezentativni dio kontinuiranog sustava urbanog zelenila Okučana. Današnji, promatrani prostor posjeduje, iako samo u tragovima, karakteristike prema kojima se nalazi u našoj evidenciji kao povijesni i u postupku uređenja, obnove i rekonstrukcije potrebno je pri izradi idejnog rješenja za javni likovno-arhitektonsko-urbanističko-krajobrazni natječaj za potrebe izgradnje spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulim u VRO Bljesak na promatranom prostoru poštivati zatečene vrijednosti kako bi se revitalizirao, sačuvao, obnovio u izgledu koji će biti osmišljen, temeljem analiza poštujući izvorni povijesni, s prilagodbom današnjem vremenu i funkciji.

S ciljem isticanja potrebe kvalitetne revitalizacije i uređenja ovog prostora kao pozitivnog primjera uređenja javnih otvorenih površina, u svrhu stvaranja svijesti građana o povijesnim događajima, zbog zagovaranja pažljivijeg odnosa prema prostoru uopće, potrebno je planiranim rješenjem i postavom spomen-obilježja poštivati i vizure na ranije postavljena obilježja u neposrednom okruženju i/ili njihovo uklapanje u rješenje s ev. redizajnjiranjem.

Zbog svega navedenoga može se zaključiti da predmetni prostor svakako treba uređivati i na ovaj način podržavamo Vašu inicijativu s ciljem povišenja standarda prostora i sa sugestijom u povezivanju umjetnosti, krajobrazne arhitekture, ekologije, botanike i urbanizma u stvaranju čovjeku ugodnih, ali i poučnih javnih prostora.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana – ovdje